

2022-01-31

sara.peilot@lansstyrelsen.se

Yttrande över remiss från Vänerns vattenvårdsförbund avseende Revidering av vattenvårdsplan för Vänern – mål och åtgärder

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) tackar för möjligheten att kommentera på den reviderade vattenvårdsplanen för Vänern. SLU anser att det föreslagna arbetssättet med periodvisa fokusområden verkar lämpligt och att valda områden är relevanta, samtidigt som SLU undrar hur förbundet ser på klimatförändringar som ett lämpligt fokusområde.

Generella synpunkter

Överlag en bra och föredömligt koncentrerad text. SLU hade gärna sett att det bättre framgick vilka bidrag förbundet önskar få från högskolor och universitet för att genomföra den reviderade planen och vilken huvudsaklig roll de ser för universitet/högskolor?

SLU tycker att valen av fokusområden i huvudsak är bra. Det är dock märkligt att inte klimatförändring klassas som en av de fyra största utmaningarna/fokusområdena?

Kanske skulle även störningar av vattendrag och åtgärder i dessa som vandringshinder och biotopåterställning kunnat vara ett ytterligare förslag på ett relevant område?

Specifika synpunkter

Främmande arter 2022-2023

Förslag på utförande (sid 3). Punktlistan med förslag på utförande förefaller heltäckande, bred och genomtänkt. Förbundet uppmanas dock överväga om inte punkten ”uppströmsarbete är viktigt” bör byta namn och flyttas tidigare i listan,

kanske först. Innehåller i punkten verkar vara mer kopplat till ”kartering av potentiella invasiva arter i närområdet”, vilket också är en formulering som tydligare signalerar utförande än ett konstaterande av att det är viktigt. Genom en kartering och riskanalys av närområdet och potentiella spridningsvägar kan man förvänta sig ett underlag som också kan bidra till att prioritera vilka övervakningsmetoder som är mest lämpliga, genom att svara på frågor som vilka arter har störst risk att spridas till Väneren och var förväntas de komma ifrån?

Vattenkvalitet och närområden 2024-2025 (sid 3)

I detta stycke lyfts klimatförändringar (som för övrigt inte bara är framtida, utan redan pågående) och vilka effekter det kan förväntas ha specifikt på vattenkvaliteten. SLU noterar att klimatförändringar förväntas påverka mer än vattenkvaliteten (se generella kommentarer).

Under punkt nummer tre ”Öka kunskapsunderlaget av vattenkvalitet och biologi i Vänerens vikar och mindre tillrinnande vattendrag” (sid 4) nämns fiskevårdsplanen men det är otydligt vad som menas och hur arbetet ska kunna genomföras inom Samförvaltning fiske. Här finns behov av förtydligande.

Miljögifter 2026-2027 (sid 4)

Vad gäller temat ”Miljögifter” så tycker SLU att miljögifter i fisk skulle ha tagits upp mer i detalj eftersom det är ett stort problem i Väneren idag. I det sammanhanget bör det föras en diskussion om bristerna i den pågående övervakningen av miljögifter i fisk som fokuserar på liten abborre i strandnära områden när problemen handlar om fet, storvuxen fisk som lever i utsjöområden. Det är rimligt att de många människor som fiskar i Väneren idag ska kunna göra en mer välunderbyggd bedömning om vilken Vänerfisk de kan äta och servera till sina barn/familjer än de kan i dagsläget. SLU tycker också att det är viktigt att tydliggöra att man är villig att ge fiskerinäringen ett större stöd i dessa frågor. Fisket drabbas hårt av dessa problem och behöver samhällets stöd för att kunna överleva/utvecklas. Vidare så är ett av de kanske viktigaste kunskapsunderlagen som behövs idag en bättre förståelse för hur ”klassiska” så väl som ”nya” miljögifter anrikas i fisk och detta (trofisk anrikning) därför något som bör tas fasta på i både framtida övervakning och framtagande av kunskapsunderlag.

Vattennivåer och biologisk mångfald 2028-2029 (sid 5)

Angående vattennivåer och biologisk mångfald borde möjligheterna att åter tillåta djur beta Vänerens stränder tas med som en punkt. Kan strandbete motverka negativa effekter av en förändrad reglering?

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Torleif Härd efter föredragning av koordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av forskare Alfred Sandström och forskare Göran Sundblad, båda vid institutionen för akvatiska resurser.

Torleif Härd

Linda Ferngren